

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 104

číslo: 12

24. března 2024

Cena: 12 Kč

Psychoterapeut Tomáš Feifer: Zájem o duchovní hodnoty u mladých lidí je na vzestupu

Rozhovor s psychoterapeutem Tomášem Feiferem o problémech mladých. Hlavním tématem nejsou již drogy, ale krize identity a zvyšující se nároky společnosti.

Co podle vás patří mezi největší problémy současné generace, respektive generace mladých lidí?

Před rozhovorem jste zmiňoval jistou „krizi identity“ nebo vlastně obtíži se zařazením se do dnešní společnosti, která se jeví jako mnohovrstevná s nekonečnou řadou možností zařazení se. Někdy mám pocit, že v dnešním světě je většina těchto možností iluzorní. Hodně medializované téma je krize pohlavní identity – hlavně mainstreamovými médii. Neznám pohnutky a motivaci původců těchto kampaní a vlastně nevím, proč se tak

pokračuje ve školách, ve společnosti. Průvodním znakem je extrémní zranitelnost a hypersenzitivita lidí.

Myslíte, že chybí rodinné vzory?

Ano. Je potřeba ale říct, že dnešní mladí lidé, když rodiče jsou třeba třicátníci, čtyřicátníci, tak už i jejich rodiče také často nevyházeli z žádných vzorů. Je to transgenerační záležitost, která souvisí s celkovou změnou ve společnosti. Nepamatuji si, že by za mého mládí tolik vrstevníků trpělo existenciální krizí, pocitem osamocení, zbytečnosti, nedostatečnosti, toho, že pro ně na tomhle světě není místo.

S tím souvisí i hledání vztahů mladých lidí. Myslíte si, že ve vztazích hledají dnes mladí něco jiného než dřív?

Těžko říct. Takové to – hledám vztah, abych si užil, abych si vyzkoušel nějaké sexuální aktivity, abych si vyzkoušel návykové látky – to jsme někde možná v devadesátkách. Dnes to tak prostě není. Je prokázáno, že sexuální aktivita mladých lidí je na nejnižším bodě za posledních 30, 40, 50 let. Pít není „in“, tvrdé drogy nejsou „in“ a spousta věcí odděluje mladého, dospívajícího člověka od společnosti. Ale „in“ je být zodpovědný ke všemu, být výkonný, vydělávat co nejdříve hodně peněz, budovat si životní jistoty, hledat si nějaký „jistý“ vztah. Otázkou je, do jaké míry je to přirozené pro osmnáctiletého člověka. Mně to připadá nepřirozené. Ve své podstatě jde o náhradní způsoby hledání vztahu k sobě samému.

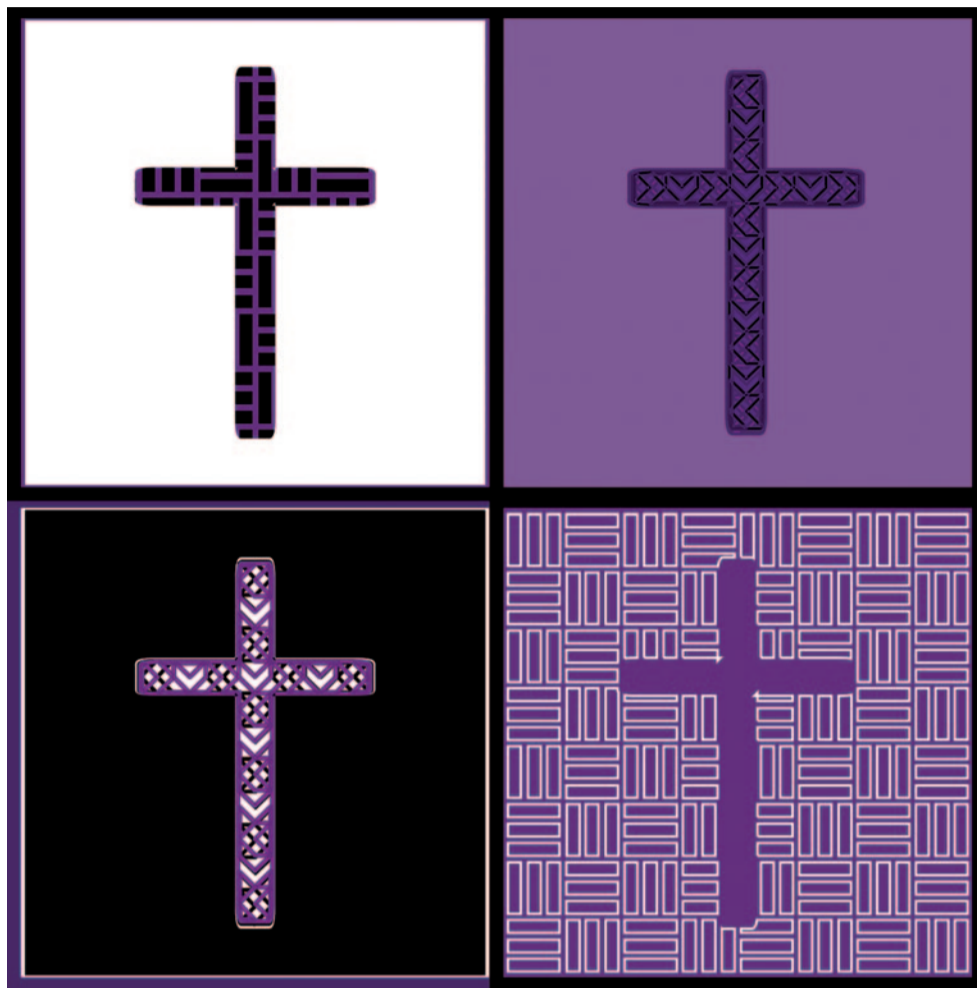
Co se týče drog, média nyní publikovala, že na vzestupu jsou psychofarmaka, dokonce se šíří na černém trhu více než tvrdé drogy...

Pod pojmem psychofarmaka chápeme primárně antidepressiva. Ptáte se mě však zřejmě na jiné druhy léčiv – anxiolytika, hypnotika a podobné léky používané na dočasné snížení stavu úzkosti. Tato byla dostupná a žádaná vždy. Generace mých rodičů a jejich rodičů měla tyto léky doma běžně (klasicky třeba Algenal), ale nebyla tak zneužívána, přestože byla dostupná. Xanax, Neurole, léky na spaní, to jsou léky, které nezdírajo hojně předepisují i praktičtí lékaři a také se s nimi čile obchoduje na černém trhu. Dnes jsou vnímány vlastně jako únik z reality. A nejenom mladými. Málo známá je například skutečnost, že obrovské procento seniorů je závislých na těchto lécích a vlastně už bez nich nedokáží fungovat.

Psychofarmaka tedy mají svůj nezastupitelný význam; posunula celou medicínu a psychiatrii do úplně jiné roviny, než byla před padesáti lety. Často ale říkám – a zase je to můj názor – že psychiatrická farmakoterapie, která není doprovázena psychoterapií, je velmi často neúčinná. Potlačuje následky, zmírňuje symptomy, ale neřeší příčiny.

Jsmo na farní půdě CČSH Praha 8 - Karlín. Jaký je podle vás vztah mladých k duchovním hodnotám? Myslíte si, že přibývá zájem?

Dokončení na str. 3

Nejvlastnější význam kříže

Hebrejští lidé rozpoznávali, že si je Bůh vybral právě proto, že byli nejmenší. A to, co je v hebrejském Písmu jedinečné, je, že „malým“ se zde vychází vstříc s empatií a soucitem. Setkáváme se tu s empatií vůči těm, kteří padli za obět' moci a násilí. Židé byli vždycky obětmi; nikdy nebyli vítězi, podobně jako Češi, většinou byli někým poraženi. Biblicky řečeno, toto je výhoda, nikoli nevýhoda. To vám dá něco, čemu říkám privilegovaná perspektiva pro čtení evangelia: čtete totiž historii ne z pozice moci, ale z pozice bezmocnosti.

V našem jazyce je pro to výraz, totiž cesta kříže. Stala se však z toho tak sentimentální záležitost, že už to vůbec v žádném socio-politickém kontextu nechápeme. Není žádného způsobu, jak se dívat na Ježíše na kříži, aniž byste rozpoznali, že on se identifikuje s obětmi historie. On sám se stává tím vyvrženým, tím vyhnáným. Toto téma však začíná již v knize Genesis. Dovolte mi uvést pár příkladů. Když trochu čtete Písmo, zjistíte po chvíli, že manželky velkých patriarchů, jako například Abraháma, Jákoba a dalších, jsou vždycky neplodné, nemohou mít děti. Řeknete si: měli snad

Dokončení na str. 2

děje. Nechci zabředávat do politických souvislostí, ale ze svého pohledu vnímám, že to na mě mnohdy působí uměle.

Lidé, kteří se rozhodují, jakou cestou se v životě vydají, mají příliš mnoho možností a ty nejsou bez rizika. Za všechno se platí – minimálně časem, nějakou špatnou zkušeností a dost často i specifickým druhem vnitřního zranění, které si potom neseme dál, i když později zvolíme jinou cestu. V konečném důsledku je to volba jako: Buď na to mám a cítím se dobře, nebo se cítím méněcenným (jiných) z důvodů, které jsou úplně nereálné a iluzorní. Rovněž, snažím se žít tak, že sám sebe hodnotím podle hodnocení druhých lidí. A to je problém, se kterým se setkáváme často. Začíná to v rodinách, je to implementované od rodičů,

Mladí

Mladí má denně reprízu.
Touží po rychlém úspěchu,
nepřemýšlí tolik o čase.

Čas má za Tichý oceán, za rozlitou louži.

Divadelní scéna se mu zdá malá,
poněkud přízemní, zápletka krátká,
světla na forbině je málo.

S ničím si neláme hlavu.

Snad proto je unášeno jarním povětrím.
Energii nemá nazbyt, přesto jí příliš nešetří.

S klidem Angličana vytáčí ciferník,
jako mladý Domènech Salvádor Dalí.

Až jednou zjistí, že písek je fuč,
že se mraky rozplynuly
a že pero písečné bouře už natažené není.

Ivan Fontana

Z pozdravu pražského biskupa naší církve na letošním březnovém setkání ve Sněmovně parlamentu

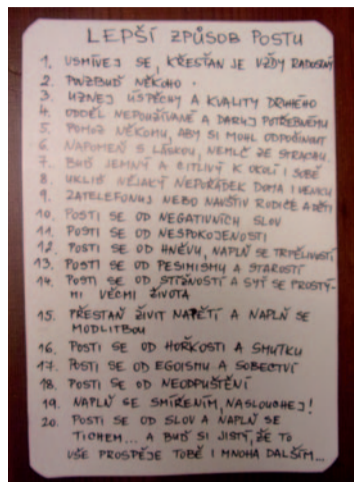
Ve svých pozdravech jsem se již v minulosti zabýval otázkou mravního úsilí, Ruska a Evropy, demokracie, vybíral jsem z rozhovorů K. Čapka s Masarykem a přemýšlel, co z odkazu TGM může oslovit i náš současný život. Dnes mi dovoluji jen krátce uvést přednášky krátkým vstupem, který jsem nechal zpracovat „Shromažďovačem“ informací z internetu, kterému v dnešním světě říkáme umělá inteligence. A tento „Shromažďovač“ k tématu Masaryk a národní obrození napsal následující: *Masaryk sledoval stěžejní postavy českého národního obrození. Na jejich myšlenkách a díle demonstrovuje svůj osobitý pohled na české dějiny. Ve své studii „Jan Hus: naše obrození a naše reformace“ zdůrazňoval návaznost snah českého národního obrození na Husovy ideje a zasazoval osobnost významného reformátora do své filozofické koncepce českých dějin. Národní obrození bylo nejen kulturním, ale také politickým procesem, který přispěl ke vzniku moderního českého národa a jeho národní identity.* Tolik tedy uvedl Shromažďovač informací. Jak to na vás působí? Učebnicově? Shrnuje podstatné? Přečteme-li si sami alespoň dvě věty uvedeného Masarykova díla, vidíme v něm pestrost a propracovanost každého slova. Jak vidí Masaryk Husa a kostnickou událost jeho smrti?: „... za pravdu dokončil jeden z nejlepších synů národa... žijeme v přítomnosti, žijme ji plně, a proto uvažujeme, co kostnická hranice znamená nám dnes, neboť hranice ta není ještě rozmetána...“

Co si odnést pro dnešní den našeho života? Učit se od našich předků, kterým šlo o blaho národa, dobro společnosti, o lidi kolem nás. Učit se od národních buditelů, představitelů opravných hnutí, od české reformace! Moji milí, mějte se i v tomto čase dobře a nenechte si svůj život ničit strachem a úzkostí. Ničím! Život je dar, který jsme dostali, a tak ho využijme k cestě, k práci na zlepšování sebe sama i na pomoci druhým. A pokud by nás někdo jakkoli napadl, nezapomeňme na našeho prvního prezidenta, který ve svých 83 letech prohlásil: „Kdyby mě někdo osobně napadl, já bych ho snad utloukl cihlou, kdybych ji měl ze zdi vyrvat!“

David Tonzar, pražský biskup CČSH

Exercicie s Janovými pašijemi J. S. Bacha v Ateliéru Hildegardis - Tvrzi víry CČSH v Chýnově

Sešlo se nás v Chýnově 9. března šestnáct a oproti původnímu rozvrhu (10 – 16 h) jsme tu byli do 21 hodin. Nakonec jsme si už v menším počtu, šesti, vyslechli celé, výklady a modlitbami nepřerušované Janovy pašije J. S. Bacha za svitu jediné svíčky na stole Páně – a to bylo vyvrcholení i duchovní obnovení se v pravém slova smyslu. A pak jsme se na farní zahradě dívali na oblohu, souhvězdí, hvězdy a hledali zelenou kometu, která by měla být nyní viditelná pouhým okem... Bratr farář P. Michal Pulec si s sebou přivezl výtečnou techniku a když jste zavřeli oči, měli jste pocit, že celý velký orchestr starých nástrojů tu sedí před vámi i s dětskými chlapeckými pěveckými sbory, smíšenými sbory a sólisty – prostě znělo to úžasně!

Během setkání jsme absolvovali:
- Krátké uvedení do života skladatele a vzniku skladby
- Výklad biblického textu Janových pašijí

- Poslech jednotlivých částí díla
- Rozjímání při poslechu
- Setkání s věřící duší v hudbě

A domluvili jsme se s páterem Michalem na další hudební duchovní obnově s hudbou Gustava Mahlera, protože se mu mezi námi moc líbilo.

Příští akce Ateliéru HILDEGARDIS bude 11. 5. od 13,30 hodin s farářem ČCE v penzi a také včelařem – Ondřejem Soběslavským, který nám bude vyprávět o své životní pouti a společně si i zamuzicírujeme.
Za Ateliér Hildegardis – ekumenický prostor tvořivé spirituality vás zdraví
K. M. Lukasová

Z ekumeny

V pondělí 11. 3. bylo v Husově sboru v pražských Dejvicích bohoslužbou Církve čs. husitské, kterou vedl pražský biskup David Tonzar a přednostka Odboru pro ekumenu a vnější vztahy Hana Tonzarová, zahájeno jednání GEKE (Společenství evangelických církví v Evropě, jehož je CČSH členem). V závěru bohoslužby přivítal účastníky br. patriarcha Tomáš Butta. Většina z nich zakusila Farského liturgii poprvé, k dispozici měli překlad do němčiny a angličtiny, na závěr vyjadřovali svůj obdiv a nadšení. Jednání probíhalo v prostorách Úřadu ústřední rady, tématem byla Demokracie a církev. red

Zprávy

Setkání mladých v Hradci

Milé sestry, milí bratři, přijměte pozvání na setkání u nás v Hradci! Jak už název (viz plakátek níže) napovídá, na své si přijdou milovníci sladkého, ale ani o slané nebude nouze, pohodlí vytopené diecéze a fary na chvíli vystřídá taky troška chladu, útulnost města zase na chvíli zastoupí

laskavost přírody, akční i rozvázně hry doplní zpívání s kytarami, ale hlavně – příležitost užívat si Boží přítomnost v radosti a veselí společně s přáteli byste si neměli nechat ujít za žádných okolností! Vítání jsou husité i nehusité z KH diecéze i odjinud!
Těší se na vás
Jana, Pavel, Emilka, Pepi, Matěj a Honza

TÉMATEM TEOLOGICKÉHO FÓRA KŘESŤANSTVÍ - ISLÁM 2024 VE STUTTARTU BYLA UMĚLÁ INTELIGENCE

V roce 2024 neslo Teologické fórum křesťanství a islám trefný podtitul „Vše spočítáno?“. Na první pohled to může být provokativní otázka. Co má společného nauka o Bohu s matematickými postupy? Pokud se zájemce o současnou německou, rakouskou a švýcarskou teologii začte do programu detailněji, všechno je hned jasné. Tématem totiž byla reflexe problémů, které před společnost stává umělá inteligence.

Digitální transformace světa okolo nás s novými technologickými možnostmi nabírá na rychlosti. Na tuto skutečnost je potřeba reagovat nejen v oblasti technických a přírodních věd. Neovlivní pouze badatelskou práci napříč obory, ale také náboženskou praxi a komunikaci. Proto se na začátku března sešlo ve Stuttgartu přibližně osmdesát kolegyně a kolegů z oblasti teologie, filosofie a religionistiky.

Jak shrnout klíčové otázky, kterým se diskutující po tři dny věnovali? Pro teologickou antropologii jsou transhumanistické vize lidstva výzvou. Technologická vylepšení naší zranitelné tělesnosti je potřeba vnímat ve světle lidské touhy po spáse a úspěšném životě. Sám jsem byl překvapen, jak mě jako římského katolíka a religionistu zároveň toto téma zaujalo. Především diskuze s Chrisem Hewerem, která následovala po sunnitských a evangelických příspěvcích, byla obohacující. Podle účastníků konference je nutné vystihnout spojitost nových technologií se stávajícími sociálními a globálními nerovnostmi a nespravedlností. S tím pak souvisí změny v etických otázkách spojených s odpovědností v procesu automatizace, robotizace a využití umělé inteligence. Po zmínce přednášejícího Alexise Fritze jsem si vzpomněl na práci mého katedrového kolegy Daniela Novotného v etické komisi pro posuzování otázek spojených s provozem automatizovaných a autonomních vozidel. Opět to může být pro někoho překvapující, ale i na Ministerstvu dopravy České republiky působí etická komise.

Druhý den odpoledne jsem si zvolil seminární skupinu zaměřenou na digitální náboženskou praxi. Měl jsem k tomu dobrý důvod, protože jednou z přednášejících byla Ayşe Almila Akcaová z University Innsbruck. Dlouhodobě se odborně zajímám o muslimské komunity v západní Evropě a kolegyně patří v německém a rakouském kontextu k předním odbornicím na tuto problematiku. Období covidové pandemie postavilo mnoho společenství před zcela nové výzvy. Z různých důvodů nebylo delší dobu možné pořádat pravidelné modlitby v sálech mešit. Rozvinul se zcela nový způsob digitální komunikace mezi duchovními a řadovými členy spolků. Otázkou zůstává, co z toho bylo jen provizorním řešením, a co bude naopak běžně využíváno i v budoucnosti. A také zde hraje roli, jak do celé problematiky praktického využití těchto moderních technologií doslova promlouvá umělá inteligence.

S digitálním a bezprostřednějším přístupem k náboženskému obsahu souvisí nové možnosti jeho hodnocení ze strany věřících. Tím se ale zároveň mění základní struktury předávání autenticity a autority v kontextech náboženské komunikace. Pak je to aktuální výzva pro křesťanské i muslimské teology. Musí se vyrovnat s tím, že náboženští aktéři mají novou roli v digitální sociální transformaci. Opět jsem si při debatách vzpomněl na svoje české kolegyně a kolegy, kteří se této široké problematice věnují již delší dobu.

Pokud vás téma zaujalo, na webových stránkách fóra si můžete projít anotace hlavních přednášek a seminárních skupin. Do Stuttgartu jsem přijížděl s určitou skepsí k probírané problematice. Odborně se jí totiž blíže nevěnuji a kontext znám spíše zběžně – asi jako každý běžný uživatel moderní techniky určené pro komunikaci v sociálních sítích atd. Odjížděl jsem s mnoha zajímavými impulzy pro svou další práci. A tak je to s Teologickým fórem křesťanství – islám pokaždé. **Martin Klapetek, zdroj: info.dingir.cz**

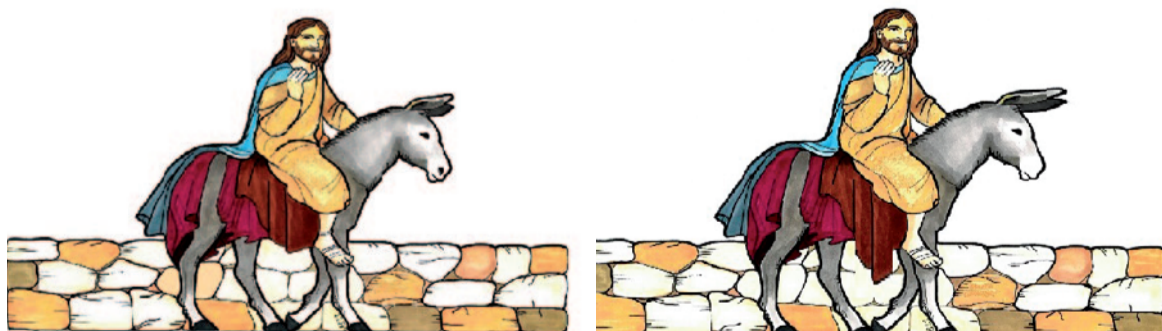

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Květná neděle

Poslední postní neděli si připomínáme Ježíšův vjezd do Jeruzaléma na oslátku. Jistě již tušíte, že vašim úkolem bude najít pět rozdílů mezi oběma obrázky.

(Řešení z minulého čísla: Následovat.)

Jana Krajčířiková

